

(Tomkowicz str. 215.)

Stan obecny. Ogród z fragmentami układu geometrycznego położony na płaszczyźnie o nieregularnym planie, oblanej Prądnikiem i Włynówką. Na środku płaszczyzny, przy pn ścianie dworu prostokąt zarosłych parterów o 4 kwaterach zajętych od pn, w. i z. alejami. Aleja pn - stara, grabowo-lipowa, uzupełniona kasztanami. Na odcinku przy parterach, ślady zdwojenia aleji w postaci pojedynczych grabów. Przy przecięciu z aleją wschodnią wielki jawor (pozostałość po kręgu jaworów), a pod nim gład. Część wschodnia aleii młoda. Aleja wschodnia, złożona również z młodych lip, prostopadła do poprzedniej łączy dwór z Prądnikiem. Aleja zachodnia - równoległa do wschodniej - stara, łączy dwór z aleją pn. W połowie jej długości odgałęzia się ku w. krótki odcinek aleii wiązowej. Pozostały teren zajmują sady, warzywniki i łąki.

Starodrzew. Skupia się głównie w alejach. Obejmuje okazy starych grabów (do 2 m obwodu w pierśnicy) i lip. Na skrzyżowaniu alej wschodniej i północnej wielki jawor (4 m obwodu w pierśnicy).

Elementy architektoniczne. Stary dwór (klasycystyczny, założony na planie prostokąta z zachowaną w dolnej kondygnacji częścią renesansowej willi, w postaci dwóch sal sklepionych - każda wsparta na 1 filarze pośrodku - rozdzielonych sklepioną sienią) położony na pół-w kraju ogrodu. Za dworem od pn taras z balustradą ozdobioną wazonami (XVIII w).

Rekonstrukcja. Naskutek wielokrotnych zniszczeń i przebudów odtworzyć można w przybliżeniu, tylko stan ogrodu z końca XVIII w, opierając się na stosunkowo dużej ilości materiałów, ze szczególnym uwzględnieniem lustracji z 1789, planów 1800, 1848, oraz stanu istniejącego. Był to ogród włoski 3 wewnętrzny, szeregowy, prostokątny układzie szerokim z czterema ozdobnymi kwaterami, założony na teren płaskim, zwrócony ku pół., a osłonięty od pn zdwojoną aleją i niereg

TC-CR-9001-18

larnym aneksem obsadzonym drzewami. Wnętrza ramowały aleje i szpale-
ry o składzie trudnym do ustalenia, zapewne w większości stanowiły je
lipy, graby i wiąz. Wnętrza zajmowały: zachodnie - ogród użytkowy (wa-
rzywniki i sady), środkowe - czterokwaterowy ogród ozdobny (porównaj
opis w lustracji z 1796), wschodnie - sad morelowo brzoskwiniowy. W pn
aneksie mieścił się jeszcze jeden sad. Uzpełnienie ogrodu ozdobnego
stanowiło zdwojenie alei pn, tworzące charakterystyczny jakby bos-
ket (por. Prądnik Czerwony, Modlnica) zakończony od z. xł budynkiem
altany, a od w. altaną w postaci kręgu jaworów. Całość ogrodu skupiała
się przy dwóch ^{skrzyżowanych} osiach dzielących założenie niesymetrycznie; były to:
"ulica" dwór-wieś Górka ~~Narodowa~~ (kierunek pn-płd), oraz aleja pół-
nocna (kierunek w-z)

Datowanie. Opisywany układ pochodzi zapewne z XVIII
w. (por. Modlnica, Paszkówka), lecz niewątpliwie rozwinięty jest na star-
szej kanwie ogrodu XVII wiecznego.

Uwagi Konserwatorskie. Układ w ogólnej dyspozycji
szosunkowo dobrze zachowany, niemniej pozbawiony opieki podlega postę-
pującej dewastacji, w związku z tym wymaga ochrony.

Literatura:

Ciołek G. Polskie ogrody renesansowe XVI w. Biuletyn Historii Sztuki

Warszawa 1953. Nr. 3/4 str. 62, 64.

Ciołek G. Ogrody Polskie. Warszawa 1954. str. 26.

Tomkiewicz str. / 213-15.